

בש"פ 4290/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

בש"פ 4290/19

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

העורר: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים
מיום 13.6.2019 במ"ת 16991-02-19 שניתנה על-
ידי כבוד השופטת ר' פרידמן-פלדמן

תאריך הישיבה: כ"ז בסיון התשע"ט (30.6.2019)

בשם העורר: עו"ד מחמוד רבאח

בשם המשיבה: עו"ד מורן פולמן

מתורגמן: עבדאללה עבד אלרחמן

החלטה

1. בפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 13.6.2019 (מ"ת 16991-02-19, השופטת ר'פרידמן-פלדמן). בית המשפט המחוזי דחה את בקשת העורר לשינוי בתנאי שחרורו.

2. ביום 7.2.2019 הוגש נגד העורר ונאשם נוסף (להלן ביחד: הנאשמים), שניהם קטינים, כתב אישום בגין תקיפתו של קטין אחר (להלן: המתלונן) בישוב שבו הם מתגוררים. פרטיו של האירוע, כמו גם הליכי המעצר הנלווים לו, פורטו בהחלטת מיום 7.7.2019 שעסקה בעניינו של הנאשם הנוסף (בש"פ 4362/19). החשוב לעניינו הוא שביום 10.3.2019 בית המשפט המחוזי הורה על שחרורו של העורר לחלופת מעצר בדירה שמשפחתו שכרה בעיר אחרת בפיקוח אמו או דודתו, וכן תחת צו פיקוח של שירות המבחן לנוער למשך שישה חודשים. כמו כן נקבע דיון מעקב ליום 13.6.2019.

3. בזמן שחלף מאז ניתנו מספר החלטות נוספות של בית המשפט המחוזי שהורה על מספר הקלות בתנאי שחרורו של העורר. כך, ביום 14.4.2019 קיבל בית המשפט המחוזי, בהסכמת הצדדים, את המלצת שירות המבחן והורה על צירופו של העורר לתכנית טיפולית "טבע-תרפיה" (להלן: התכנית הטיפולית) בשעות היום, בליווי ופיקוח של קצינת מבחן. כמו כן, ביום 16.5.2019, בעקבות המלצה נוספת של שירות המבחן, הותר לעורר לשהות בבית הוריו במהלך חודש הרמדאן בחלק מימות השבוע. בהמשך, ביום 2.6.2019, בית המשפט המחוזי התיר לעורר לשהות בבית הוריו גם במהלך שלושת ימי חג עיד אל-פיטר, וכן אפשר לו לבקר קרובי משפחה נוספים. עם זאת בקשתו לצאת למסגד נדחתה נוכח האפשרות שיפגוש בו את המתלונן, וכך גם בקשה שהגיש להשתתף בבילויים שאינם קשורים למצוות החג.

4. ביום 11.6.2019 הוגש תסקיר מעודכן בעניינו של העורר, ובמסגרתו ציין שירות המבחן את התרשמותו החיובית מהעורר וממשפחתו, מהשמירה על התנאים המגבילים, משיתוף הפעולה עם שירות המבחן וכן מהשתתפותם של העורר ואמו בתכנית הטיפולית. יחד עם זאת שירות המבחן ציין כי חלופת המעצר הנוכחית הולכת ונעשית מורכבת עבור משפחתו של העורר. בין היתר צוין כי האם, המפקחת על העורר רוב הזמן, חדלה לעבוד, וכי היא מתקשה להוסיף ולשלם בעד הדירה שנשכרה עבור חלופת המעצר. זאת, בצד הריחוק שלה ממשפחתה בפרק הזמן האמור, שגם הוא מסב לה קשיים לא מבוטלים. שירות המבחן אף הביע את החשש כי המשך שהייתו של העורר בחלופת המעצר הנוכחית, הרחק ממשפחתו, תפגע במצבו הרגשי ובמוטיבציה שלו להמשיך בהליך הטיפול. בהתחשב בכל אלה, שירות המבחן המליץ לשקול להורות על העברתו של העורר לחלופת מעצר בבית הוריו בפיקוחן של המפקחות הקיימות, אמו ודודתו.

5. ביום 13.6.2019 דחה בית המשפט המחוזי בקשות שהגישו שני הנאשמים לשינוי בתנאי שחרורם. בקשתו של העורר הרלוונטית לענייננו כוונה לכך שיוכל לשהות בחלופת מעצר בבית הוריו. ככלל, בית המשפט המחוזי קבע כי לא בשלה העת לעדכן את תנאי חלופת המעצר של העורר, כמו גם של הנאשם הנוסף, לנוכח מעורבותם לכאורה בעבירת אלימות. ביחס לעורר, בית המשפט המחוזי התייחס להמלצת שירות המבחן, אך ציין כי פרק הזמן שחלף מאז הושם בחלופת מעצר - כשלושה חודשים - אינו מאפשר שינוי בתנאיה, ובתוך כך את חזרתו של העורר לבית הוריו. בהתייחס לחלופה זו בית המשפט המחוזי אף עמד על כך שאין מקום לאשר חלופה זו לנוכח העובדה שהמתלונן מתגורר באותו ישוב, ושהעבירות הנוספות שהעורר נאשם בהן נעברו לכאורה בו.

הערר

6. הערר שבפני מכוון כלפי דחיית בקשתו של העורר. העורר מדגיש כי הוכיח שניתן לתת אמון בו ובמפקחיו, וכי בית המשפט המחוזי לא ייחס משקל לכך, כמו גם לקושי של משפחתו להמשיך ולממן את שהייתו יחד עם אמו הרחק

מבית המשפחה, ולחשש שהביע שירות המבחן מפני פגיעה אפשרית בתהליך הטיפול. העורר מוסיף ומדגיש כי בעניינם של קטינים יש לתת משקל נכבד להמלצות שירות המבחן, וכי קביעת בית המשפט המחוזי לפיה שהייה של שלושה חודשים בחלופת מעצר הם בגדר תקופה קצרה מדי שאינה מאפשרת שינוי בתנאיה, איננה מתיישבת עם הסדרים החלים על מעצרם של קטינים.

7. בדיון בפני שהתקיים ביום 30.6.2019 הדגיש בא-כוח העורר את עמידתו של העורר בתנאים שהוטלו עליו עד כה ואת ההליך הטיפולי שעבר. כמו כן צוינו הקשיים מהם סובלת המשפחה במצב הנוכחי, והעובדה שגם בבית הוריו ימשיך לשהות תחת פיקוח ולא ייצא מהבית. מנגד, באת-כוח המדינה הזכירה כי מדובר באירוע אלימות קשה וכי במשך תקופה ארוכה העורר היה מעורב גם באירועים פליליים אחרים בישוב שבו הוא מתגורר, ועל כן טענה כי הרחקתו הכרחית בשלב זה על מנת לאיין את מסוכנותו.

דיון והכרעה

8. לאחר ששקלתי את הדברים, ולא בלי התלבטות, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להתקבל.

9. ראשית יובהר כי בעניינם של קטינים, דומה כי גם פרק זמן של שלושה חודשים עשוי להיות הולם על מנת לבחון את האפשרות לשינויים והקלות בתנאי שחרורם, כפי שציינתי גם בהחלטתי ביחס לנאשם הנוסף בפרשה.

10. ניתן להתרשם כי במקרה שבפני מדובר בקטין שעבר כברת דרך בתקופה שחלפה. בתסקיר האחרון שירות המבחן הדגיש את התרשמותו החיובית מהעורר וממשפחתו, מההקפדה על מילוי התנאים המגבילים, משיתוף הפעולה עם שירות המבחן וכן מהשתתפותו של העורר ואמו בתכנית הטיפולית. אני סבורה כי לכל אלו יש לתת משקל. מעבר לכך, שירות המבחן הדגיש כימניעת החזרתו של העורר לבייתה המשפחה העלולה לפגוע בתהליך השיקומי שעבר, וכידוע, נטייתו של בית משפט זה, על פי הוראות חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971 והפסיקה, היא לבקר שיקולי טיפול ושיקום בעניינם של קטינים (ראו למשל: בש"פ 5707/14 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 8 (28.8.2014)).

11. אין לכחד, החזרתו של העורר למקום הקרוב לאירוע מושא כתב האישום, בישוב שבו מתגורר המתלונן, מהווה מהלך המצריך אמון בעורר ובמפקחיו. אולם, לאור ההתרשמות המובהקת של שירות המבחן והיכולות שגייס העורר עד כה, נחה דעתי שהם אכן ראויים לאמון זה. כמו כן, התרשמתי כי פיקוח במתכונת זו יאפשר למשפחה להתגייס לסיוע לעורר, עניין שאף לו יש חשיבות רבה בשלב הנוכחי.

12. אשר על כן, התיק יחזור לבית המשפט המחוזי על מנת שזה יקבע את הפרטים והתנאים הנוגעים לקביעת חלופת המעצר במיקומה החדש.

13. סוף דבר: הערר מתקבל, בהתאם לאמור בפסקה 12 לעיל.

ניתנה היום, ד' בתמוז התשע"ט (7.7.2019).

עמוד 3

שופטת
